

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Definitieve goedkeuring van het ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst inzake strategisch partnerschap tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Japan, anderzijds, ondertekend te Tokio op 17 juli 2018.

1. INHOUDELIJK

Situering

Gemengd karakter en ondertekening

Tijdens zijn vergadering d.d. 2 mei 2018 legde de Werkgroep gemengde verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), het gemengde karakter van de overeenkomst vast. Zowel de federale overheid als de gewesten, de gemeenschappen en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest oefenen hun bevoegdheden uit. Overeenkomstig de beslissing van de ICBB van 9 juli 2008 wordt het verslag van de WGV naar de leden van de ICBB gestuurd. Indien binnen de 30 dagen na de notificatie van het verslag geen bezwaren worden geformuleerd, is het verslag definitief goedgekeurd.

De WGV besliste ook de overeenkomst te laten ondertekenen volgens formule 3 van de ICBB, dit wil zeggen één enkele handtekening in naam van het Koninkrijk België, doch met vermelding van al de betrokken overheden onder de handtekening. Dit is de gebruikelijke formule voor de ondertekening door België van verdragen tussen de Europese Unie (EU) en derde landen.

België heeft naar aanleiding van de afsluiting van deze overeenkomst met Japan een unilaterale verklaring afgelegd inzake mensenrechten en de strijd tegen massavernietigingswapens als essentiële elementen van de overeenkomst. Deze verklaring is een intern document dat enkel gericht is aan de EU instellingen en de andere EU lidstaten. Het gaat bijgevolg niet om een verklaring bij de overeenkomst, maar om een verklaring die door België binnen het kader van de Raad van de Europese Unie werd afgelegd

Advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving

In zijn advies van 23 januari 2019 met kenmerk 64.920/VR maakte de Raad opmerkingen inzake de vermelding van de Franse Gemeenschapscommissie, het gemengd comité en de unilaterale verklaring.

Het advies wordt uitvoerig besproken in de bijhorende memorie van toelichting.

Context

Algemeen

Japan is een eilandstaat. Het land wordt gevormd door 6.852 eilanden in de Grote Oceaan. De grootste eilanden zijn Hokkaido, Honshu, Shikoku en Kyushu, die samen 97% van de totale oppervlakte van Japan beslaan. Sinds 1888 is Japan verdeeld in 47 prefecturen. Elke prefectuur is verder onderverdeeld in steden en dorpen.

De grondwet dateert van 1947, opgesteld in opdracht van de toenmalige Amerikaanse bezetters. De keizer van Japan dient als "symbool van de staat", de soevereiniteit ligt bij de bevolking. Keizer Akihito is de huidige en 125e Keizer van Japan. Op 1 december 2017 werd door de Japanse regering bekendgemaakt dat de keizer op 30 april 2019 zal aftreden. Zijn zoon, Naruhito, zal hem op 1 mei 2019 opvolgen als keizer.

Het land is een constitutionele parlementaire monarchie, waarbij de wetgevende macht in handen is van de Kokkai, het parlement. Het parlement bestaat uit twee Kamers, namelijk het Lagerhuis (Shugiin) en het Hogerhuis (Sangiin). Het hoofd van de uitvoerende macht, de minister-president of premier, wordt benoemd door de keizer op voordracht van het parlement. Het hooggerechtshof leidt een onafhankelijke rechterlijke macht.

Relatie tussen de Europese Unie en Japan

De Europese Unie (EU) en Japan hebben, als geavanceerde, geïndustrialiseerde democratieën, veel gemeenschappelijke belangen. Beide werken dan ook nauw samen in internationale en multilaterale fora. Sinds 1991 vindt er jaarlijks een EU-Japan-top plaats en in 2001 werd een strategisch partnerschap opgezet.

De onderhandelingen tussen de EU en Japan over een economische partnerschapsovereenkomst (zijnde een ruime vrijhandelsovereenkomst zonder een luik rond investeringsbescherming) zijn in december 2017 afgerond. Door deze economische partnerschapsovereenkomst zullen voor beide partijen enorme marktkansen worden gecreëerd. Daarnaast zal de samenwerking tussen Europa en Japan op vele gebieden worden versterkt en zal de gezamenlijke inzet van beide partijen voor duurzame ontwikkeling opnieuw worden bevestigd. Opmerkelijk is dat voor het eerst in een handelsovereenkomst een specifiek engagement zal worden aangegaan in het kader van het klimaatakkoord van Parijs.

De onderhandelingen over investeringsbescherming worden voortgezet, met name over normen en geschillenbeslechting op dit gebied. Beide partijen zijn vastberaden om bij de onderhandelingen over investeringsbescherming zo snel mogelijk tot een akkoord te komen, gezien het belang dat zij beide hechten aan het waarborgen van een stabiele en veilige investeringsomgeving in Europa en Japan.

Relatie tussen Vlaanderen en Japan

Vlaanderen is rechtsopvolger van het cultureel akkoord van 4 mei 1973 tussen België en Japan. Sinds 1975 beschikt Vlaanderen met *Arts Flanders Japan* over een eigen cultureel instituut, gevestigd in Tokio (voorheen Osaka). Arts Flanders Japan moet de culturele relaties tussen Vlaanderen en Japan dynamiseren en voeden. De huidige meerjarenovereenkomst tussen de Vlaamse Overheid en Arts Flanders Japan loopt nog tot eind 2020.

Daarnaast is Vlaanderen partij bij de overeenkomst van 12 oktober 2016 tussen het Koninkrijk België en Japan tot het vermijden van dubbele belasting inzake belastingen naar het inkomen en tot het voorkomen van het ontduiken en het ontwijken van belasting. Sinds 19 januari 2019 is deze overeenkomst in werking getreden.

Op het vlak van buitenlandse handel bekleedde Japan in 2017 de 19de plaats op de lijst van Vlaamse exportbestemmingen met een totale uitvoer van bijna 3 miljard euro. In de Belgische jaaruitvoer naar Japan bedroeg in 2017 het aandeel van Vlaanderen 90,29%. De Vlaamse import uit Japan bedroeg in 2017 ongeveer 8,4 miljard euro, wat goed was voor een 9de plaats.

Inhoud

De voorliggende overeenkomst is een traditionele algemene kaderovereenkomst die drie traditionele aspecten behelst, met name het politieke, het economische en de samenwerking in verschillende andere domeinen. Deze kaderovereenkomst tussen de EU en Japan dient de nieuwe juridische basis te worden van de relaties tussen de verschillende partijen.

De voorliggende overeenkomst volgt in belangrijke mate de inhoud van de kaderakkoorden die met gelijkaardige partners werden afgesloten, met name Zuid-Korea, Canada, Australië en Nieuw-Zeeland. Het kaderakkoord tussen de EU en Zuid-Korea is in werking getreden op 1 juni 2014. De Vlaamse instemmingsprocedure voor de akkoorden met Canada en Nieuw-Zeeland werden afgerond.

De bepalingen inzake mensenrechten en massavernietigingswapens in de voorliggende overeenkomst met Japan wijken af van de gebruikelijke formulering van dergelijke bepalingen in kaderovereenkomsten. De onderhandelingen met Japan resulteerden in een compromisformulering. Bij de ondertekening zal België een unilaterale verklaring afleggen waarin gesteld wordt dat de in deze partnerschapsovereenkomst gebruikte formule niet als model kan dienen voor toekomstige kaderovereenkomsten en dat dus de gebruikelijke tekst dient gehanteerd te worden.

De voorliggende overeenkomst telt 51 artikelen.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Zie Vlaamse Regering VR 2018 2206, document 0671/1.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Zie Vlaamse Regering VR 2018 2206, document 0671/1.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Zie Vlaamse Regering VR 2018 2206, document 0671/1.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

5.1. Reguleringsimpactanalyse (RIA)

Regelgeving ter goedkeuring van internationale overeenkomsten is vrijgesteld van een RIA (Omzendbrief VR 2014/13).

5.2. Wetgevingstechnisch en taalkundig advies

Ontwerpen van decreet die meermaals in dezelfde vorm voorkomen, moeten niet telkens voor wetgevingstechnisch- en taaladvies worden voorgelegd volgens Omzendbrief Wetgevingstechniek VR 2014/4 (aanwijzing nr. 305).

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst inzake strategisch partnerschap tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Japan, anderzijds, ondertekend te Tokio op 17 juli 2018, alsook aan de bijhorende memorie van toelichting;
- 5° de Vlaamse minister, bevoegd voor het buitenlands beleid en de Europese aangelegenheden, te gelasten het ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting in naam van de Vlaamse Regering in te dienen bij het Vlaams Parlement.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

Bijlagen:

- een ontwerp van decreet;
- een memorie van toelichting;
- de tekst van de overeenkomst in het Nederlands;
- het advies van de Raad van State d.d. 23 januari 2018.